

FI lausuntopyyntö VV

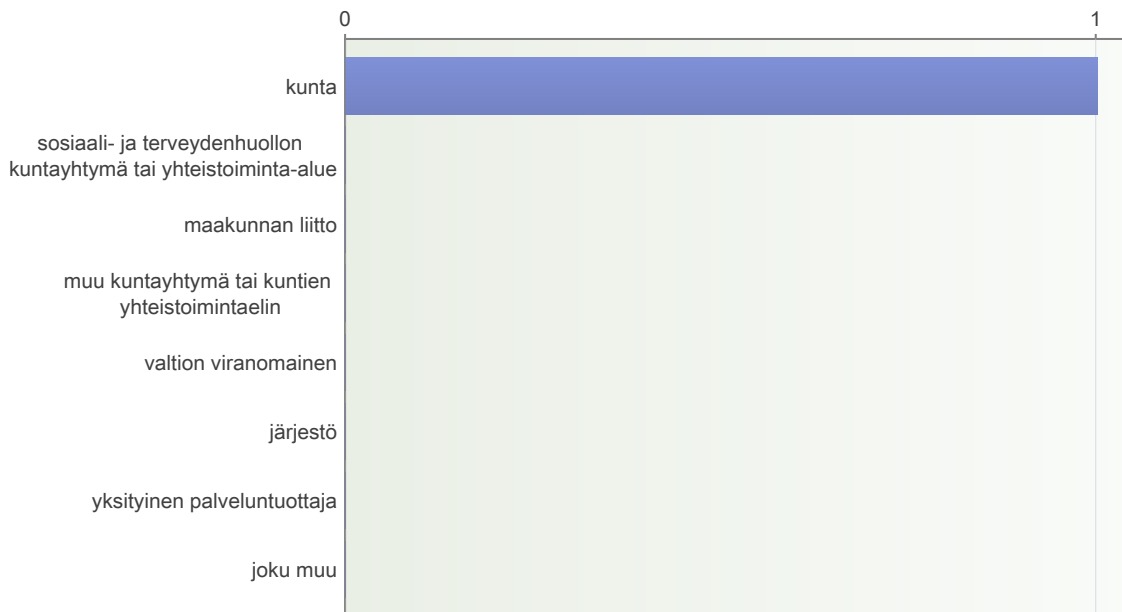
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Konneveden kunta	Eira ohvo	Eira Ohvo	27.3.2017	Kunnanvaltuusto

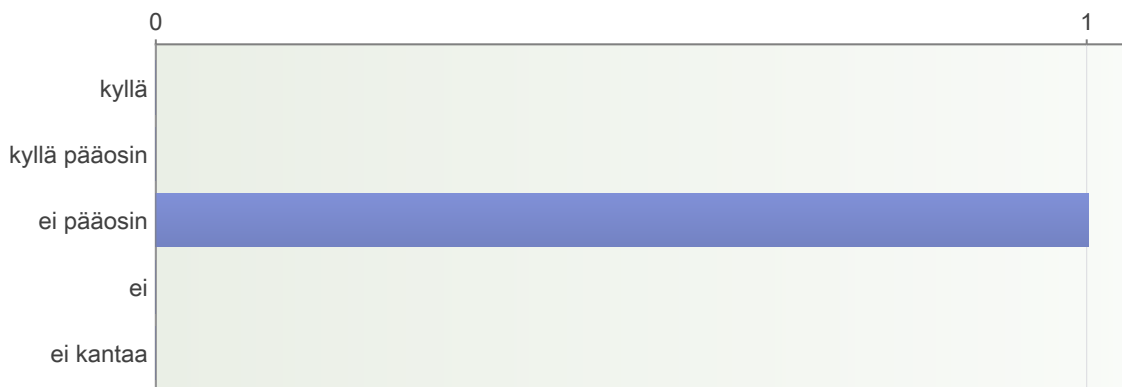
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

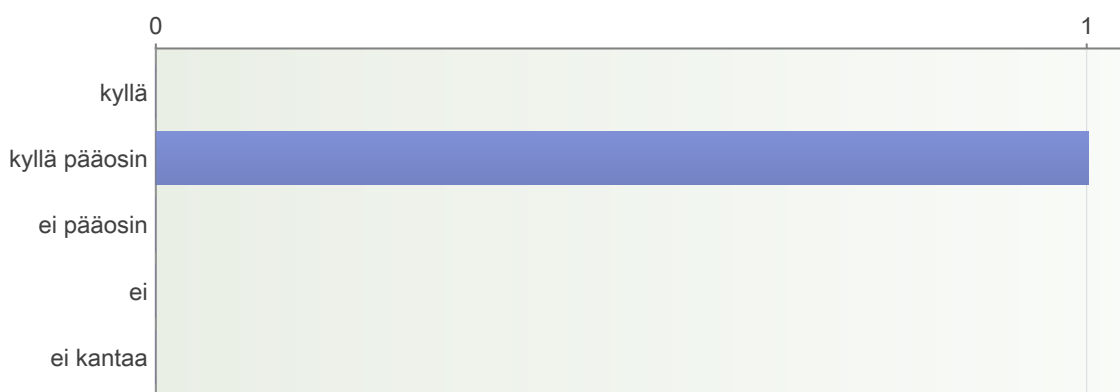
Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen toteuttaminen 1.1.2021 mennessä on haastavaa. Maakuntien ja kuntien väestörakenteen erilaisuus voi hankaloittaa yhdenvertaisuuden toteutumista. Palvelutarjonta lisääntyy suurissa asutuskeskuksissa, mutta harvaan asutuilla seuduilla lisätarjontaa tuskin syntyy. Valinnanvapauden toteutuminen jää näennäiseksi.

Kunnilla tulisi olla mahdollisuus omistaa yhtiömuotoisia sote-keskuksia tasavertaisesti muiden toimijoiden kanssa. Järjestelmällä voitaisiin turvata lähipalvelujen alueellinen tasavertaisuus. Lisäksi edellä mainittuun malliin voitaisiin luoda kannustinjärjestelmä joka motivoisi kuntia kehittämään ennaltaehkäiseviä terveys- ja hyvinvointipalveluja kunnissa.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

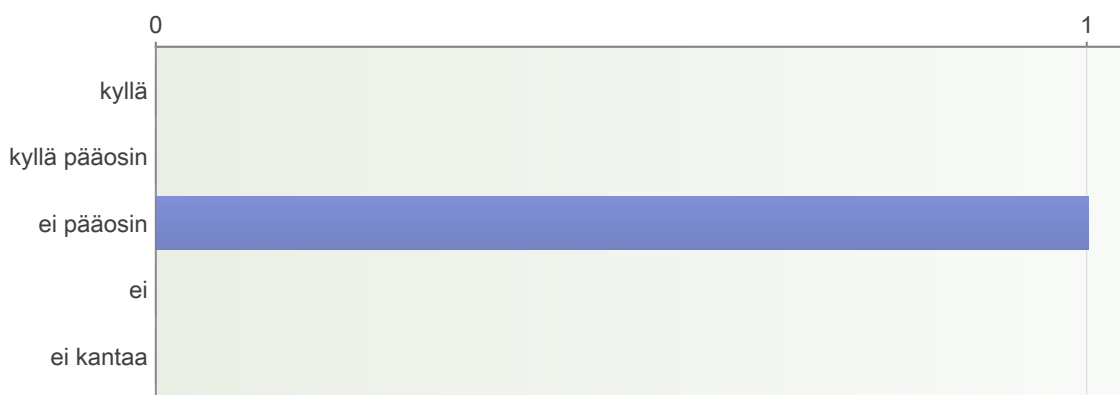
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Perustason suora valinta on tarkoituksenmukainen. Alueellisista eroista johtuen kaikilla asukkailla valinnanvapaus ei tuottajien puuttuessa toteudu. Järjestelmä näyttää monimutkaiselta, tietojärjestelmien kehittäminen on vasta alussa. Monituottajamalli voi vaikeuttaa palvelujen integraation toteutumista. Arvioinnin suorittamista vaikeuttaa se, että lakiluonnoksesta ei selviä mitkä palvelut ovat valinnanvapauden piirissä ja mitkä liikelaitoksessa. Valinnanvapaus tulisi ottaa asteittain käyttöön vasta erilaisten kokeilujen ja testausten jälkeen. Tämä antaisi mahdollisuuden arvioida sen soveltumista osaksi sote-uudistuksen tavoitteita.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

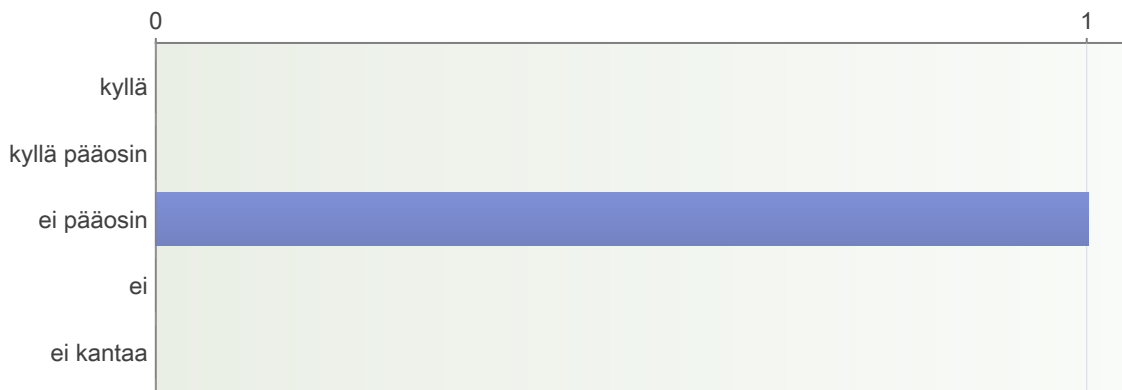
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus lisää mahdollisuuksia hakeutua palveluihin, jos tiedottaminen on laajaa, kaikki tavoittavaa ja asiakas saa tarpeeksi tietoa valintojen tekemiseksi. Harvaan asutuilla seuduilla riittäviä mahdollisuuksia ei synny tarpeeksi. Uudet palvelujen tuottamisen tavat voivat toki antaa mahdollisuuksia palveluihin hakeutumiselle. Tämä siis edellyttää esim digipalvelujen merkittävää kehittämistä saatavuutta ja valinnanvapautta silmällä pitäen. Haasteeksi tässäkin tapauksessa jää asiakkaan kyky osata käyttää digitaalisia palveluja.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

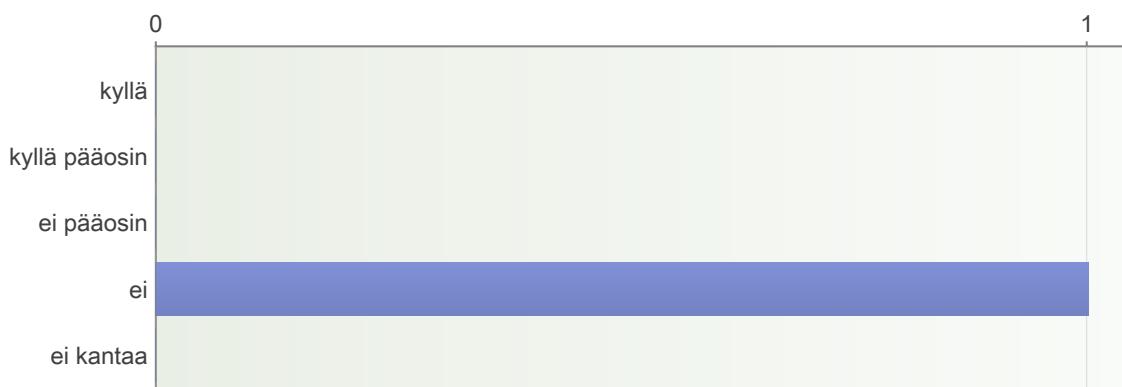
Vastaajien määrä: 1

- Palveluja haetaan monesta eri pisteestä, jolloin palvelukokonaisuus ei välttämättä toteudu suunnitelman mukaisesti ja integroidusti. Vaatii tehokasta tiedotusta ja toimivaa palveluohjausta sekä asiakkaan omaa aktiivisuutta.

Nykytilanteessa erityistä tukea tarvitsevien palveluissa on tehty asiakkaan edun kannalta tarkoituksenmukaisia ratkaisuja ja käytetty luovuutta palveluiden rakentamisessa. Palvelut järjestyvät jatkossa maakunnan liikelaitoksen kautta ehkä henkilökohtaisen budjetoinnin kautta. Toimijoiden määrä kasvaa, jolloin integraatio ja valvonta voi olla haastavaa. Kokonaisvastuu asiakkaan palveluista ei ole jäsentynyt vaikeuttaen laadukkaan palveluketjun syntymistä. Tällä hetkellä kokonaisvastuu asiakkaan palveluista on kunnalla. Järjestelyn hahmottaminen tulee olemaan vaikeaa henkilöillä, joilla on isoja haasteita oman elämäntilanteensa kanssa. Huomion arvoista on se, että uudistuksen kokonaisuuden hahmottaminen on vaikeaa myös valmistelutyössä oleville viranhaltijoille.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

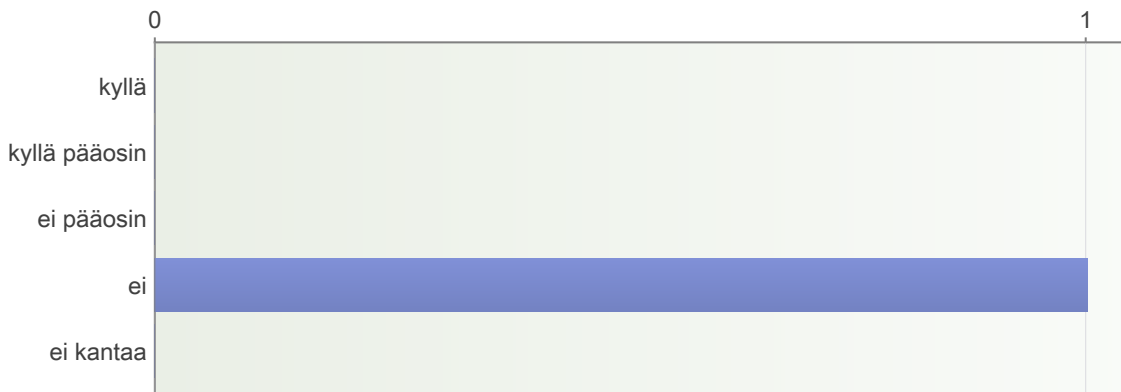
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valmistelusta ei selviä mistä säästöt muodostuvat. Järjestelmän pystyttäminen ja hallinta vaatii kustannuksia.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienten kuntien vaikutusmahdollisuudet tulevat olemaan vähäiset tai olemattomat.
Valtion ohjaus maakuntaan nähden on vahva. Valmistelussa tulisi taata, että jokaisesta kunnasta tulisi vähintään yksi edustaja maakuntavaltuustoon.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

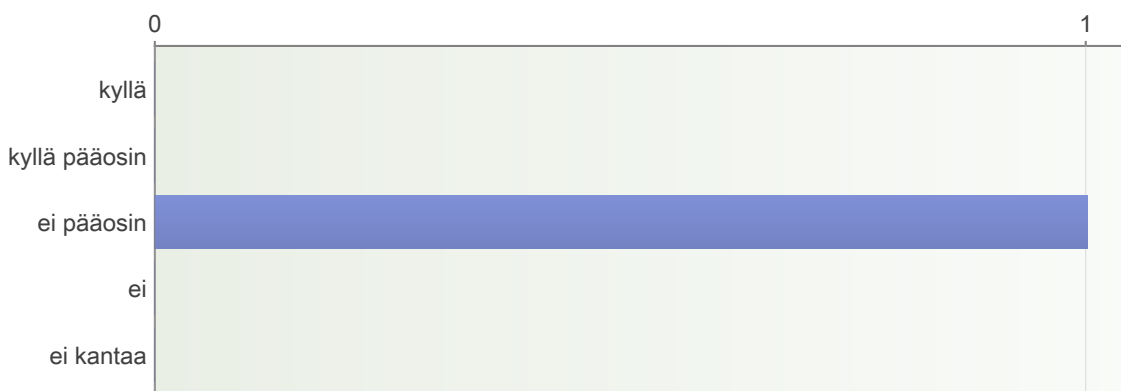
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uusien tuottajien mukaantulolla voidaan saada myös uusia palveluinnovaatiota ja uusia toimintatapoja palveluihin. Haasteena tulee olemaan asiakkaiden kyky käyttää esim. digipalveluja.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuuista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

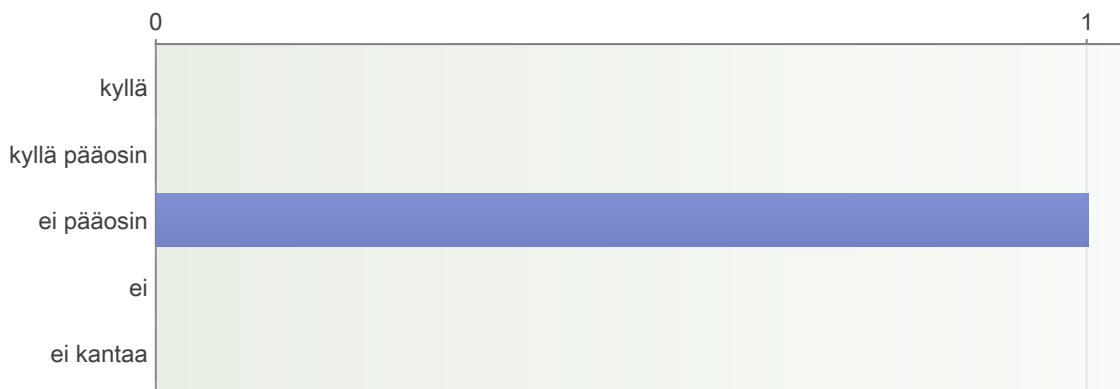
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laajennettuun perustason on esitetty liitettävän sosiaalihuoltolain 14 § 1 mom. mukaisia sosiaalipalveluja. Näin lyhyt aikainen (suoran valinnan sote-keskus) ja pitkäaikainen (maakunnan liikelaitos) sosiaalipalvelu ovat eri paikassa, joka valinnanvapauden näkökulmasta on haasteellista. Sosiaalipalveluihin hakeutuvan asiakkaan kohdalla voi olla vaikea arvioida milloin asiakas on tilapäisen tai pitkäaikaisen avun tarpeessa. Lyhytaikaisista sosiaalipalveluista perustason olisi tarkoituksenmukaista sisällyttää vain kotihoito.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

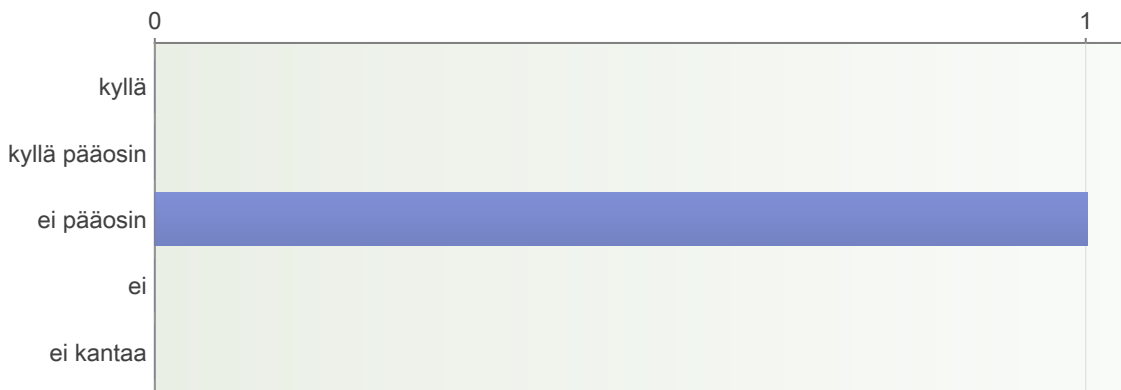
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos sote-keskus ei tuota kaikkia suoran valinnan palveluja, se voi antaa asukkaalle maksusetelin palvelun hankkimista varten. Sote-keskus vastaa palveluista, mutta saavatko asukkaat tasapuolisesti seteleitä. Kuinka kaukaa setelipalvelut haetaan?

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

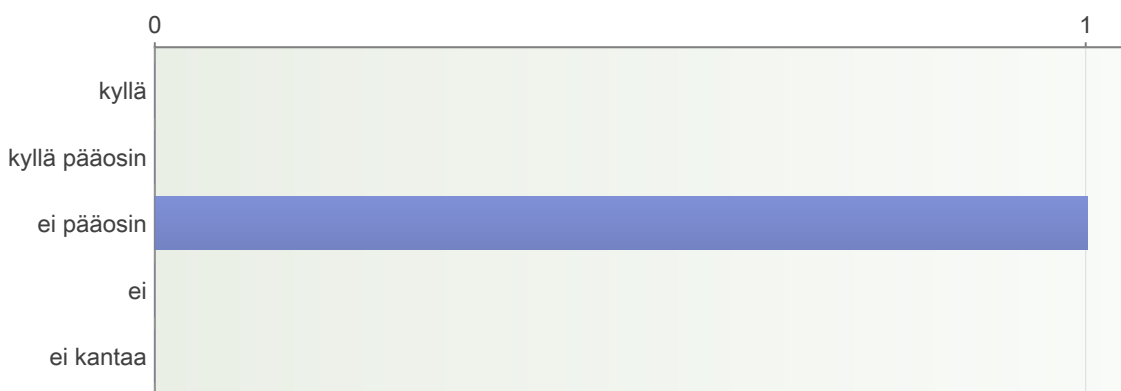
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskuksella on kokonaisvastuu asiakkaan palvelukokonaisuudesta, palvelujen laadusta, vaikuttavuudesta sekä maksusetelipalvelun tuottajan virheistä. Palveluntuottajien kanssa tehtävät sopimukset vaativat osaamista ja resursseja.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

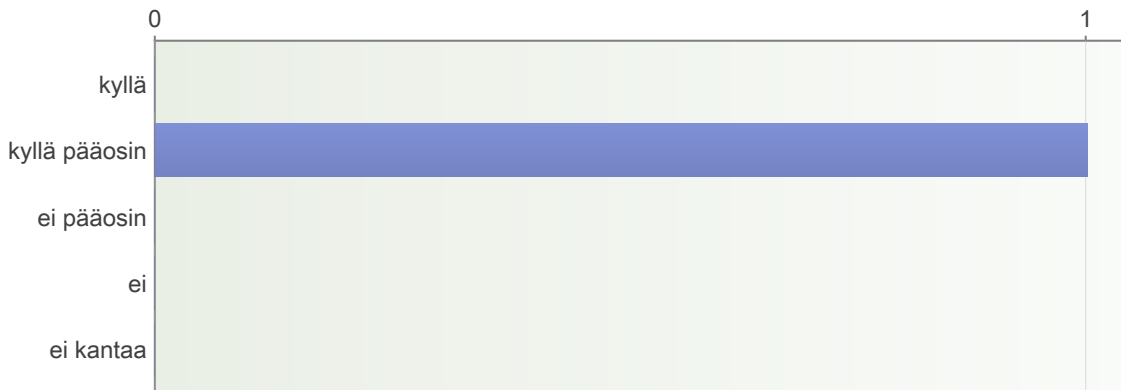
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Omatoimiset ja omasta hoidostaan vastuun ottavien asiakkaiden osalta järjestelmä toiminee.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

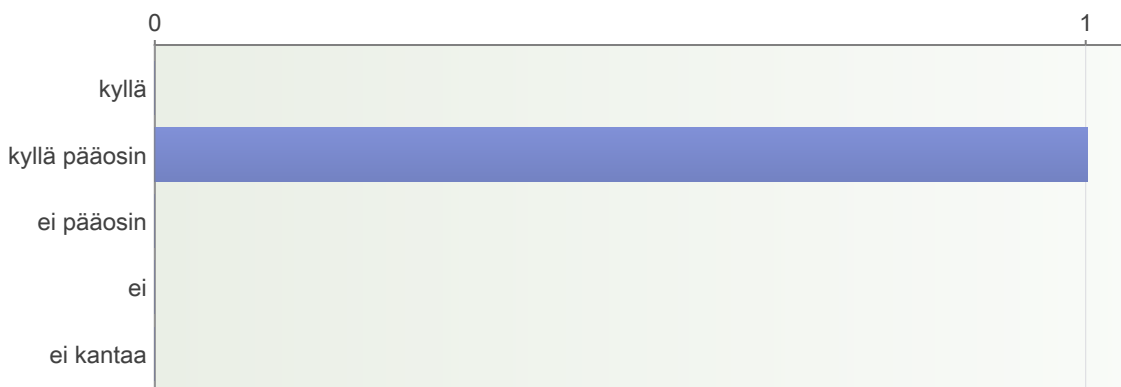
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos maakunnan liikelaitoksen toimipisteet säilyvät pienissäkin kunnissa.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

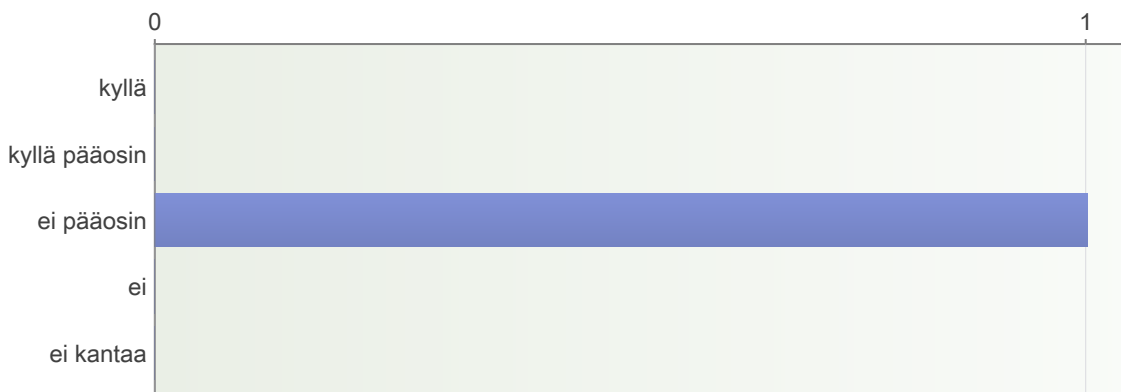
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus toteutuu, jos on tuottajia etenkin pienessä kunnassa. Asiakasetelin käyttö voi parantaa asiakaslähtöisyyttä pitkäaikaisen palvelun valinnassa.

30. 10b. Turvaako asiakasetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasetelillä hankittavat palvelut on yhtiötettävä, joten vaarana on harvaan asuttujen seutujen palvelujen heikkeneminen.

32. 10c. Ovatko asiakasetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

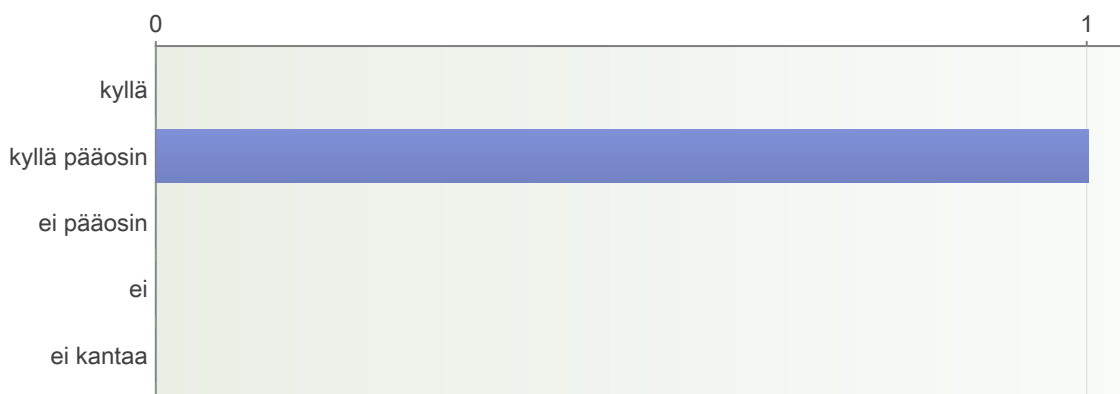

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtainen budjetti sopii henkilölle, joka osaa ja pystyy päättämään omasta palvelukokonaisuudestaan. Riskinä voi olla, palveleeko asiakkaan valinnat hänen kuntoutumistaan ja valitut palvelut ovat realistisia asiakkaan tilanteessa. Aikataulu ottaa henkilökohtainen budjetointi käyttöön heti 2019 alusta on haastava.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

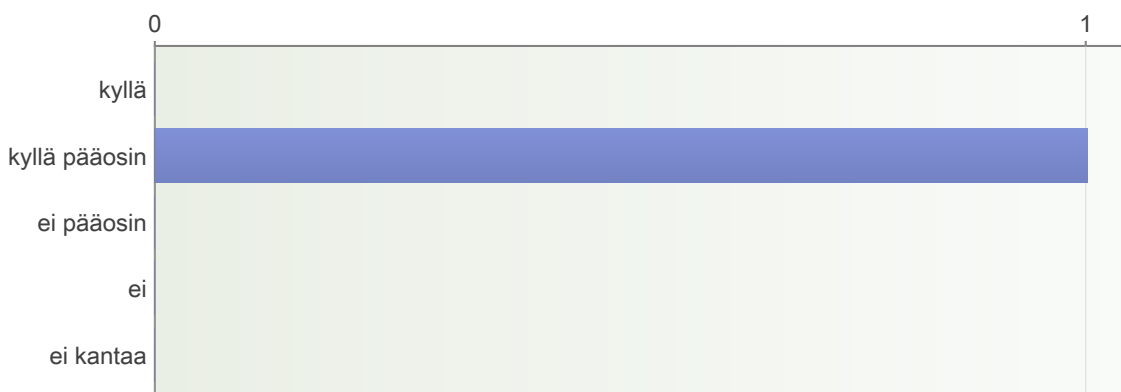
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuettu päätöksenteko on tarkoitus toteuttaa tilanteissa, jossa asiakkaalla on vaikeuksia ymmärtää käytettävissä olevia toiminta- ja päätösvaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia. Nimetty henkilö ei voi olla palvelus- tai toimeksiantosuhteessa palvelun järjestäjään eikä tuottajaan, voi sopivien henkilöiden saaminen olla vaikeaa. Päätöksenteossa tukevan henkilön roolissa suhteessa omaisiin tai edunvalvojaan voi syntyä epäselvyyttä sekä mahdolliset eturistiriidat asiakkaaseen nähden on huomioitava. Tehtävä vaatii ammatillista osaamista ja tietoa palvelujärjestelmistä.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

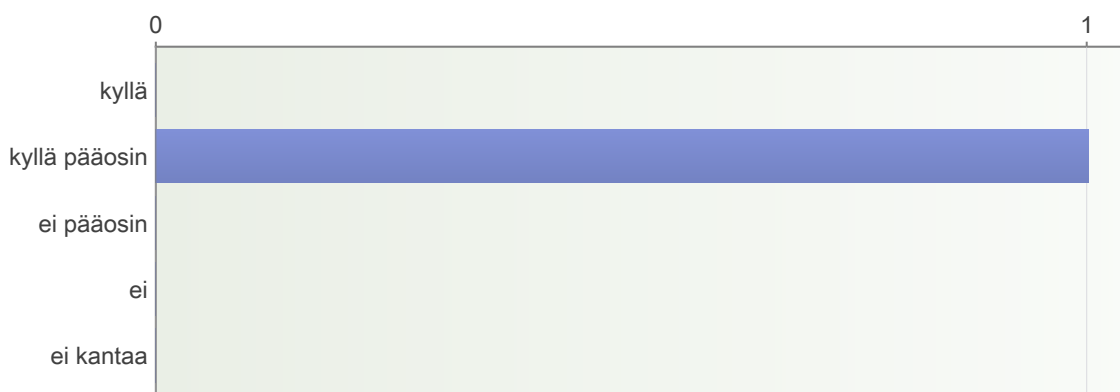
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuottajien hyväksymismenettely, sopimusten laadinta, kriteerien määrittely ja valvonta vaatii paljon hallinnollista työtä ja osaamista.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

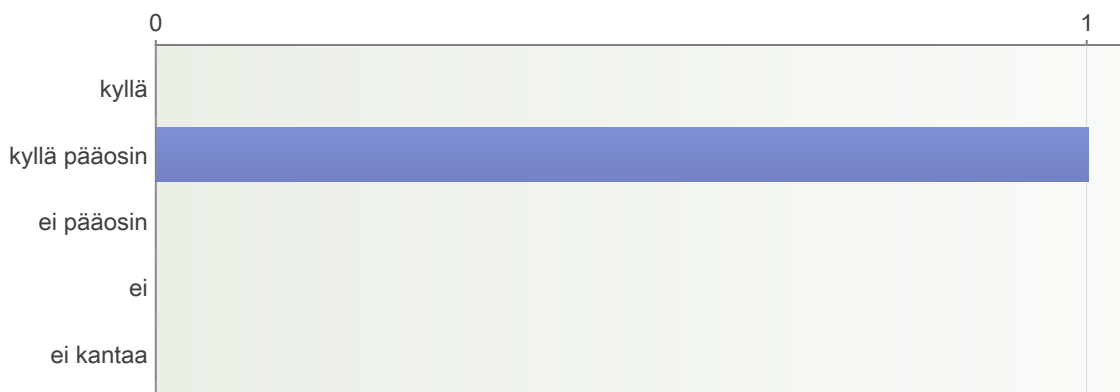
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valvonta ja seuranta on vaativa tehtävä.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

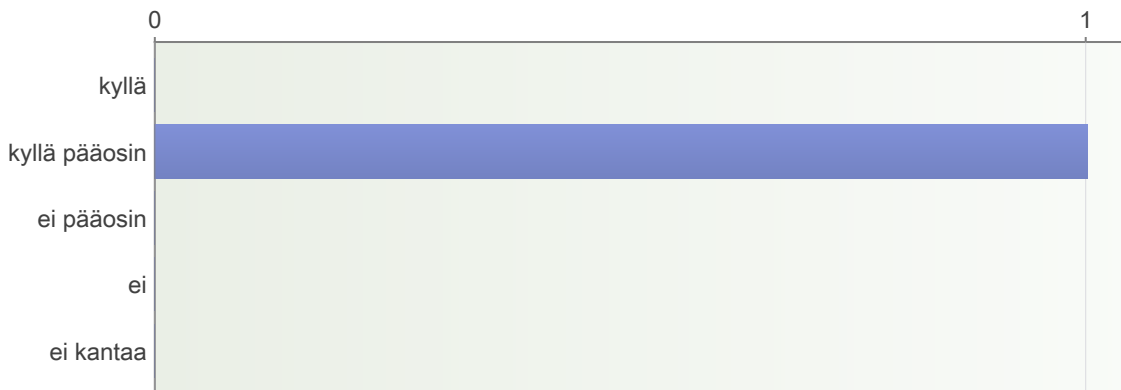
43. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

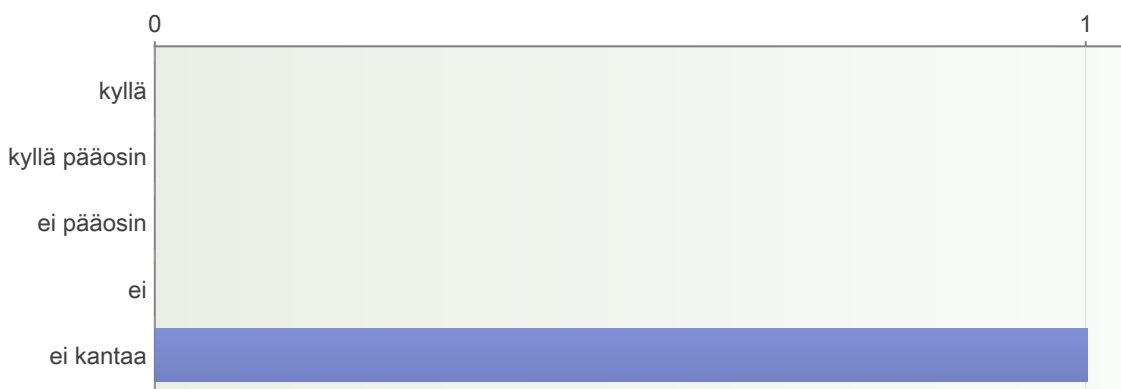
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tämän hetkinen kapitaatioperustainen rahoitusmalli voi aiheuttaa asiakasvalikointia toimijan taloudellisten intressien vuoksi. Tarveperustaisen maksun tarvekertoimet tulisi em. tilannetta ajatellen määritellä tarkasti. Tarvekertoimien seuranta ja kehittäminen tulee tapahtua avoimesti ja riittävän usein.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

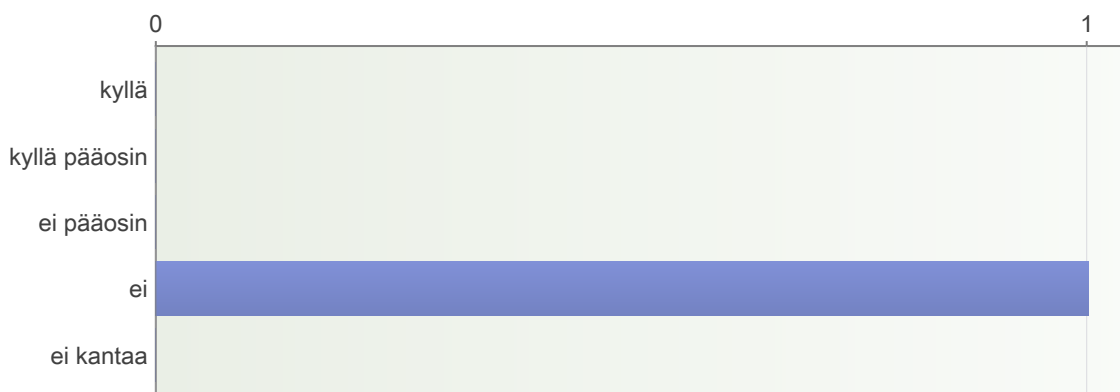

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

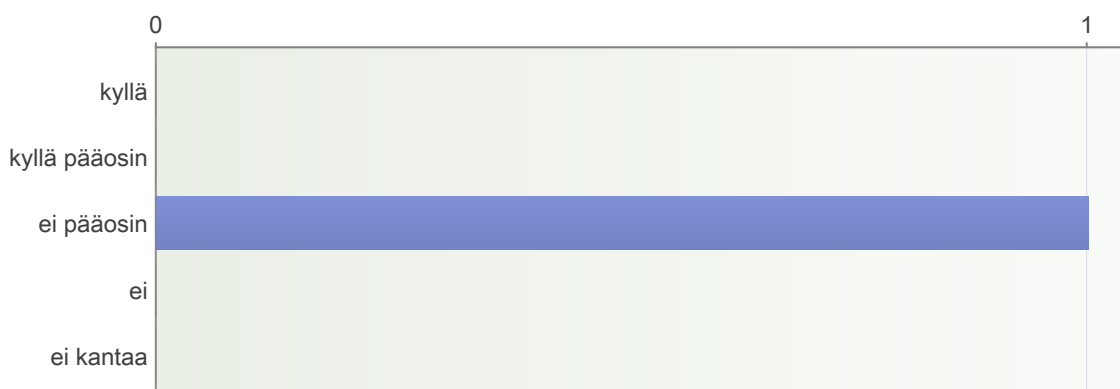
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aikataulu on liian kireä. Valinnanvapauden käyttöön otolle on valittava riittävä siirtymä aika jotta turvataan palveluiden jatkuvuus.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

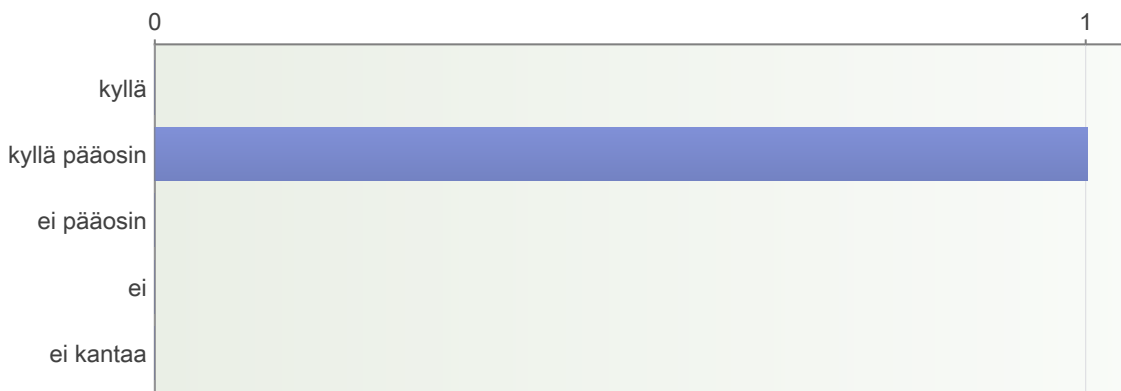
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aikataulu on kireä luoda yhtiöt ja niiden toimintamallit.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

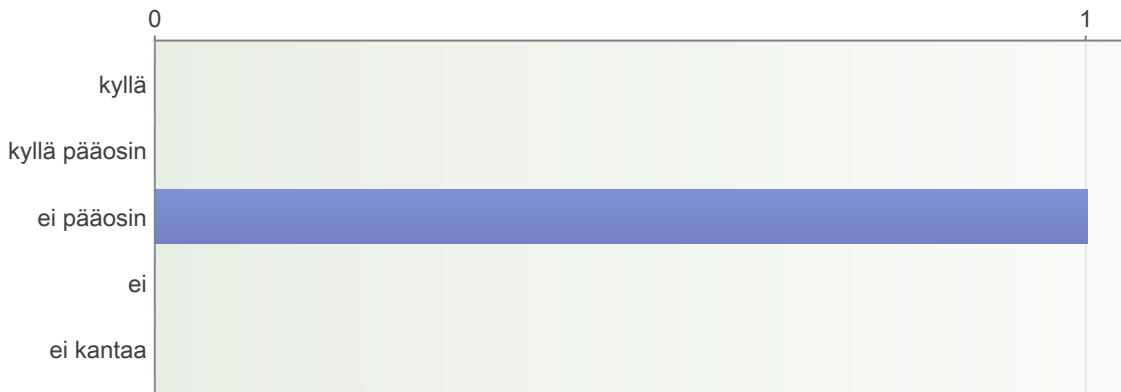
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ainakin suurissa asutuskeskuksissa näin tapahtuu. Pienet kunnat voisivat synnyttää yhteisiä palveluntuottamistapoja/alueita. Näin alueesta voidaan saada asiakaspohjaltaan markkinoita kiinnostavia kokonaisuuksia.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienten toimijoiden tuleminen markkinoille on vähäistä. Nykyisellään on nähtävissä myös sosiaalipalvelujen keskittyminen suurille toimijoille. Tietojärjestelmiin liittyminen voi olla kynnyskysymys pienille toimijoille.

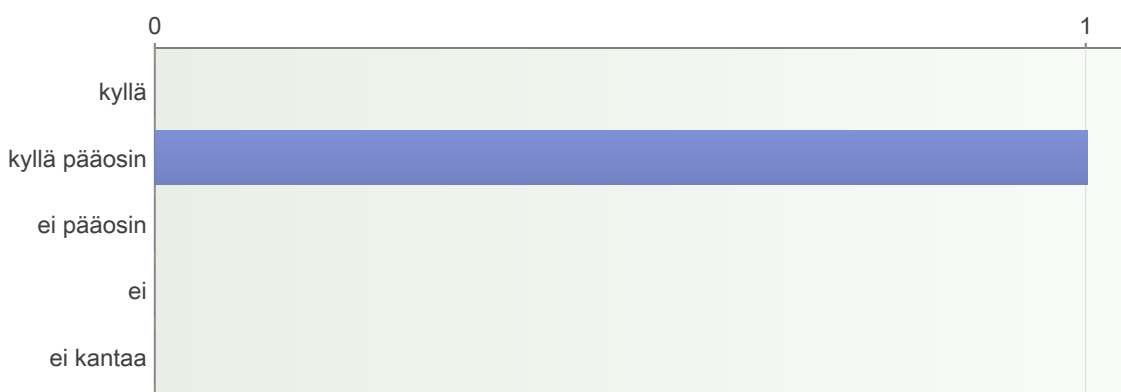
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus ja lisääntyvä kilpailu asiakkaista voi parantaa palvelujen laatua. Ihmisten valintoja on kuitenkin vaikea ennustaa.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

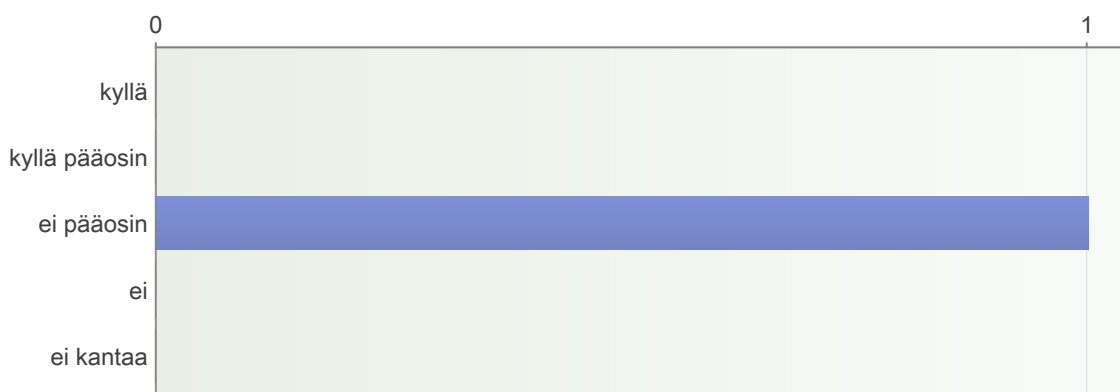
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan palveluina suun terveydenhoito parantanee palvelujen saatavuutta, mikä lisää myös kysyntää ja kustannuksia. Pienten kuntien tilanne ei todennäköisesti muutu eikä uusia palveluntarjoajia ilmaannu.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus on keskeneräinen, joten vaikutuksia on vaikea arvioida.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen säilyminen kunnassa on elinvoiman ja hyvinvoinnin näkökulmasta tärkeää. Kunnan mahdollisuudet vaikuttaa sote-palveluihin ja niiden tasoon heikkenevät. Palvelut saattavat keskittyä suuriin keskuksiin ja siksi lähipalvelujen määrittäminen on tärkeää. Kunnat joutunevat yhtiöittämään omia palvelujaan.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Pienten kuntien palvelujen saatavuus jää epäselväksi. Uusien toimijoiden tuleminen pieniin kuntiin on epävarmaa ja palvelut keskittyvät isoihin asutuskeskuksiin. Koko valinnanvapauslakia valmistellaan kiireellä. Siitä on tulossa moniportainen, pirstaleinen ja vaikeasti hahmotettava, jolloin sote-integraatio jää toteutumatta. Palvelujen pirstaloituminen saattaa lisätä palvelujen käyttöä ja nostaa kustannuksia. Kustannusten kehittymistä ei voida arvioida, tuskin alussa ainakaan laskevat. Tietoteknisten ratkaisujen valmistuminen aikataulussa ei tule toteutumaan.

Valinnanvapaus tulisi ottaa käyttöön erillisenä kokonaisuutena vasta sote-uudistuksen jälkeen.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Ei muutosehdotuksia.